

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Robuste økonomiske analyser > Erfaringer med vejrcertifikater rettet imod regn i høsten

Erfaringer med vejrcertifikater rettet imod regn i høsten

Overvejelserne bag en sikring imod en våd høst kan være ganske forskellige. Her beskrives tre forskellige måder at Promilleafgiftsfonden for landbrug designe et vejrcertifikat på.

Op til høsten 2012 lavede nogle landmænd sammen med VFL Planteproduktion en testkonto, for at undersøge hvordan vejrcertifikater fungerer i praksis. Landmændene oprettede vejrcertifikater med de specifikationer, som de ville have anvendt i praksis. For alle tre eksempler var det risikoen for økonomiske konsekvenser af en våd høst, der blev søgt afdækket. Alligevel havde de tre landmænd vidt forskellige tilgangsvinkler.

I gennemgangen nedenfor beskrives forudsætninger, overvejelser, beslutninger og resultater for de tre eksempler.

1. [Landmand 1: Vil afdække risikoen for rettidighedsomkostninger \(lille skala f.eks. maskinstation\)](#)
2. [Landmand 2: Vil afdække risikoen for rettidighedsomkostninger \(stor skala f.eks. maskinstation\)](#)
3. [Landmand 3: Vil afdække risikoen for sjældent få høstdage til en bestemt høiværtdiafgrøde](#)

Landmand 1

[Til top](#)

Forudsætninger

En landmand, der dyrker planteavl 20 km fra en vejrstationen i Tirstrup, har en relativt begrænset mejetærskerkapacitet på 1 ha i timen. Derfor overvejer han at bruge vejrcertifikater til at afdække risikoen for, at han ikke får høstet rettidigt.

Han dyrker 200 ha fordelt på følgende afgrøder:

- 50 ha vinterhvede
- 50 ha vinterraps
- 50 ha vinterbyg
- 25 ha vårbyg
- 25 ha havre

Beslutninger og begrundelser

Hans mål med at lave et vejrcertifikat, er at få dækket omkostningerne til at indleje ekstra mejetærskerkapacitet, hvis der kommer for meget nedbør.

Han forventer, at kunne høste i 8 timer på en gennemsnitlig høstdag, så han har altså behov for 25 høstdage for at kunne nå de 200 ha. Han tager udgangspunkt i perioden fra den 3. august til den 12. september, da det er her, den hovedsagelige høstaktivitet normalt foregår.

For at sikre sig de 25 høstdage, bestemmer han, at der skal komme mere end 10 dage med regn, før han får en udbetaling. Han definerer en regndag som en dag med mere end 1 mm, da det er nok til, at der ikke længere er optimalt høstvejr.

Han bestemmer, at hver regndag over de 10 dage, skal medføre en udbetaling på 7.500 kr. Beløbet er valgt, så det nogenlunde svarer til omkostningen til en mejetærsker fra maskinstation.

De valgte kriterier resulterede i, at landmanden måtte betale en præmie på 39.000 kr. svarende til 195 kr. pr. ha.

Resultatet

I 2012 målte vejrstationen i Tirstrup 10 dage med mere end 1 mm nedbør i perioden. Landmand 1 fik altså ikke en udbetaling ud af sit vejrcertifikat, selvom det var tæt på. Høsten var besværlig, men ikke så slem at den medførte store omkostninger, så der var en acceptabel sammenhæng imellem vejrcertifikatet og den reelle høstsituation.

Da Landmand 1 udformede sit vejrcertifikat, forventede han, at han kunne udnytte alle tørre dage i perioden til at høste. Men i den første del af august, hvor vejret var tørt, var hveden ikke moden, hvorfor han ikke kunne høste så meget som forventet.

Landmanden konkluderede efterfølgende, at han ikke ville købe et vejrcertifikat til denne situation i den kommende sæson. Han hæftede sig ved, at præmien svarede til 5 dage med en indlejet mejetærsker.

Han oplevede i øvrigt nogle dage med et voldsomt regnvejr. Sådanne dage tæller som én regndag, uanset at den er en større hindring for høsten end en mere almindelig høstdag.

Landmand 2

[Til top](#)

Forudsætninger

En landmand, der bor over 50 km fra både vejrstationen i Tirstrup og vejrstationen i Karup, oplevede nogle meget våde høstsæsoner i 2010 og 2011. Derfor ønsker han at afdække sig imod en situation, der bliver meget dyr på grund af store mængder nedbør.

Han dyrker 500 ha fordelt på følgende afgrøder:

- 187,5 ha vinterhvede
- 100 ha vinterraps
- 150 ha vinterbyg

- 62,5 ha vårbyg

Beslutninger og begrundelser

Landmanden var hårdt ramt i høsten i 2010 og 2011 og ønsker derfor at lave et vejrcertifikat for at sikre, at han er afdækket, hvis der opstår en tilsvarende uheldig situation.

Landmanden vælger en strategi med to vejrcertifikater. En, som skal sikre en moderat udbetaling, hvis det regner lidt mere end normalt. Og én, som giver en væsentlig udbetaling, hvis der kommer usædvanligt meget regn i høst.

Han vurderer, at det er perioden fra den 27. juli til den 31. august, hvor han er mest følsom overfor store mængder nedbør. Han definerer en regndag som en dag med mere end 3 mm nedbør, da det er den helt kritiske situation, han vil sikre sig imod.

I det første vejrcertifikat vælger han en udbetaling på 37.500 kr. pr. dag over 9 dage med nedbør. Vejrcertifikatets maksimale udbetaling er 112.500 kr., så udbetalingerne stopper altså efter den 12. dag med nedbør.

I det andet vejrcertifikat vælger han en udbetaling på 67.500 kr. pr. dag over 14 dage med nedbør. Vejrcertifikatets maksimale udbetaling er 825.000 kr., så certifikatet bliver altså ved med at udbetale op til en meget usædvanlig uheldig høst.

Det første vejrcertifikat koster en præmie på 39.638 kr., og det andet vejrcertifikat koster 30.548 kr. De valgte kriterier resulterer altså i en samlet præmie på 70.186 kr. Præmien svarer til 140 kr. pr. ha, og afdækningen kan medføre en udbetaling på op til 1.650 kr. pr. ha.

Resultatet

Det endte med 8 dage med mere end 3 mm nedbør i perioden, og han fik altså ikke en udbetaling ud af sit vejrcertifikat. Han talte selv 12 dage med mere end 3 mm regn, så afstanden imellem målestationen og marken fik i denne situation en afgørende betydning.

Det er vigtigt at være opmærksom på sådanne forskelle imellem marken og målestationen - og om muligt at tilpasse sit vejrcertifikat efter det. Læs mere i artiklen: [Tilpasning af vejrcertifikater til vejret i din mark](#).

Også han oplevede, at det var svært at vælge en periode, der passede med den reelle høstperiode. Han høstede relativt problemfrit indtil den 9. september.

Landmand 3

[Til top](#)

Forudsætninger

For Landmand 3 er det mere end blot et test-vejrcertifikat, da han valgte at betale præmien. Han driver planteavl relativt tæt på vejrstationen i Roskilde, og begynder efter en våd juli måned at frygte en gentagelse af sidste års våde høst. Landmand 3 har én bestemt afgrøde, som repræsenterer en stor del af det forventede udbytte. Han ønsker at lave et vejrcertifikat, som skal sikre hans mulighed for at høste denne afgrøde uden væsentlige tab.

Det mulige tab opgøres til 1 mio. kr. Da afgrøden skal skårlægges først, kan han med relativ høj sikkerhed bestemme den kritiske periode.

Beslutninger og begrundelser

Landmand 3 vurderer, at perioden fra den 15. august til den 10. september fylder mest rent økonomisk i 2012. Derfor vælger han denne periode. Han vælger at lave et vejrcertifikat, som maksimalt dækker halvdelen af afgrødens værdi, ud fra en forventning om - trods alt - at høste noget. Han laver vejrcertifikatet ud fra et ønske om at leve op til eget budget, og fordi høsten i 2011 kostede dyrt.

Han definerer en høstdag som en dag med mere end 1 mm nedbør, og vælger, at der skal ske en udbetaling, hvis det regner i mere end 13 dage. Udbetalingen skal være 100.000 kr. pr. dag over de 13 dage, men skal kun fortsætte op til 500.000 kr.

Resultatet

Efter afgrøden blev skårlagt, kom der 30 dage med tørvej, så han var altså ikke i nærheden af en udbetaling, men oplevede heller ingen problemer med at få høsten i hus. Han synes, at vejrcertifikatet gav en vis ro. I et år, hvor afgrøden kommer i hus helt uproblematisk, er præmiebetalingen heller ikke en kritisk omkostning.

Opsamling

De tre landmænd havde altså vidt forskellige tilgange til beslutningen om udformning af deres vejrcertifikat.

Landmand 1 ville have dækket omkostningerne til maskinstationens høsthjælp, hvis en sådan skulle blive nødvendig. Sandsynligheden for en udbetaling var relativt høj, men udbetalingerne var til gengæld ikke store. Han valgte med andre ord at dække sig af over for den problematiske høst - ikke den katastrofale høst.

Landmand 2 ville sikre sig imod store omkostninger ved betydelige nedbørsmængder i høst. Det ville han opnå med et vejrcertifikat, som med en lav sandsynlighed gav mulighed for at modtage en stor udbetaling. Samtidig ville han sikre en mindre kompensation i tilfælde af en moderat besværlig høst, hvilket han gjorde med et andet vejrcertifikat med større sandsynlighed og mindre beløb til udbetaling.

Landmand 3 ville billigst muligt afdække risikoen for en sjældent dårlig, men for ham meget dyr, høstsæson. Han valgte derfor et vejrcertifikat med lavest mulig sandsynlighed og dermed lavest mulig præmie. Han fik en helt problemfri høst og ingen udbetaling. Ved at vælge den helt sjældne hændelse risikerede han dog, at høsten blev moderat dårlig, uden at han ville modtage en udbetaling.

Erfaringerne fra anvendelse af vejrcertifikater i en reel høstsæson er meget værdifulde. De giver et godt billede af, hvor instrumentet har sine fordele og ulemper. Derfor anbefales det at benytte muligheden for selv at lave et test-vejrcertifikat. Dermed kan du gøre dig dine egne erfaringer, som vil være nyttige, den dag du ønsker at lave et vejrcertifikat for "rigtige penge".

Læs mere om [vejrcertifikater](#).